

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Beantwoording technische vragen

Datum

10 oktober 2019

Ons kenmerk

C2250858/4590387

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

E.C. (Evelien) Verbauwen

Telefoon

(073) 680 83 24

Email

everbauwen@brabant.nl

Bijlage(n)

-

Bij e-mail van 7 respectievelijk 8 oktober 2019 heeft u namens de 50Plus fractie respectievelijk de CDA fractie technische vragen gesteld over Statenvoorstel 56/19: Voorstel voor een Klimaatakkoord.

Onderstaand treft u de vragen en de antwoorden daarop. Op punten is gebruik gemaakt van de beantwoording van vergelijkbare/aanpalende vragen op www.klimaatakkoord.nl.

7 oktober 50PLUS fractie:

1. *Om 35 TWh op te wekken is tenminste 200 km² aan zonnepanelen of 1250 km² aan windmolenparken nodig. Is die ruimte er in Noord-Brabant? En is er dan nog ruimte voor realisatie na 2030?*

Antwoord: Ja. 35 TWh is de opgave voor heel Nederland. Hoeveel van de landelijke opgave voor 2030 van 35 TWh (126 PJoule) aan grootschalige elektriciteitsopwekking via wind of zon in Brabant landt wordt nog bepaald in het kader van de RES-en.

In het Haalbaarheidsonderzoek dat is opgesteld ter voorbereiding van de Energieagenda 2019-2030, wordt in het zgn. innovatieve toekomstbeeld gesteld dat in Brabant in 2030 - in puur ruimtelijk opzicht - grootschalige zon en wind met een opbrengst van 37 PJoule (10 TWh) per jaar haalbaar is.

In het innovatieve toekomstbeeld voor 2050 is dat 94 PJoule (26 TWh). We verwachten dat de opgave voor Brabant vanuit het klimaatakkoord (zeer) ruim onder het innovatieve toekomstbeeld ligt.

2. *Bij de bebouwde omgeving wordt slechts gesproken over het aardgasvrij maken en energielevering via warmtenetten. Wordt er in Noord-Brabant ook gekeken naar vervanging van aardgas door een andere gasvormige energiedrager zoals H₂ of een ander groen cq duurzaam gas?*

Antwoord: Aardgasvrij betekent niet gasvrij, de mogelijkheid voor duurzame gassen is dus open gelaten. De keuze voor warmtebronnen in de gebouwde omgeving vindt plaats in de Transitievisie Warmte die alle gemeenten uiterlijk in 2021 opstellen en waarin een voorkeursrichting voor een warmteoplossing per wijk bepaald wordt. De basis hiervoor vormt de Regionale Structuur Warmte die onderdeel vormt van de RES-en en inzicht geeft in de regionale warmtebronnen.

3. *Er is, ook in deze Staten, wel vaker gesproken over de wenselijkheid van het toepassen van kernenergie op basis Thorium. Is daar in de huidige plannen nog ruimte voor?*

Antwoord: Kernenergie is niet uitgesloten van het Klimaatakkoord of de Brabantse Energieagenda 2019-2030. Tegelijkertijd zijn Kernsplijting (zoals Thorium) en Kernfusie (zoals ITER) lange termijn technische ontwikkelingen. Omdat de ontwikkeling van nieuwe vormen van kernenergie en de bouw van kernenergiecentrales erg langzaam gaat, kan kernenergie niet ingezet worden om het doel van 49% minder CO₂-uitstoot te halen binnen de tijdscope van Klimaatakkoord en provinciale Energieagenda 2019-2030.

4. *Onder 3. Kern van de provinciale afspraken wordt voor het creëren van draagvlak voorgesteld om 50% van nieuwe hernieuwbare productie op land in eigendom te laten komen van de lokale omgeving. Waarop is dit percentage gebaseerd? Kan dit ook hoger zijn (tot max. 100%) om zo nodig meer draagvlak te creëren? Zo nee, waar ligt dan de grens? En wat zijn de belemmeringen voor een verdere verhoging?*

Antwoord: Dit percentage is een onderhandelingsresultaat. Een hoger percentage lokaal eigendom kan, ook tot 100%, maar creëert niet per definitie meer draagvlak: niet iedereen kan investeren en niet alle weerstand is weg te nemen via de route van €/eigenaarschap. Daarnaast maakt een hoger percentage de businesscase voor ontwikkelaars minder interessant wat tot vertraging van de energietransitie kan leiden.

5. *Er wordt uitgegaan van een opwekking van 35TWh elektriciteit in 2030. Hoeveel is dat in verhouding tot het huidige verbruik aan elektriciteit? De verwachting is dat grootschalig gebruik van warmtepompen een toenemende vraag aan elektriciteit zal opleveren. Wat zal dan de verhouding zijn tussen deze 35TWh en de totale elektriciteitsbehoefte in 2030? Tevens streeft men naar 100% emissieloze nieuwverkoop van personenauto's in 2030. Ook dit zal een extra vraag naar elektriciteit opleveren. Hoe ziet deze verhouding er dan uit?*

Datum

10 oktober 2019

Ons kenmerk

C2250858/4590387

Antwoord: De 35 TWh (126 PJoule) in 2030 is de landelijke doelstelling voor grootschalige opwek van duurzame elektriciteit op land (vanuit zon/wind). Daarnaast is er een landelijke doelstelling voor wind op zee, deze bedraagt 49 TWh (176 PJoule). Deze in totaal 84 TWh komt overeen met circa 70 procent van ons huidige totale jaarlijkse elektriciteitsverbruik in Nederland. In het Klimaatakkoord is van de veronderstelling uitgegaan dat als gevolg van elektrificatie in andere sectoren het elektriciteitsverbruik in 2030 met 12 TWh is gestegen ten opzichte van ongewijzigd beleid. Zie p. 26 [Voorstel voor hoofdlijnen van het Klimaatakkoord - sector Elektriciteit](#) d.d. 10 juli 2018.

Datum

10 oktober 2019

Ons kenmerk

C2250858/4590387

6. *Bij de (provinciale opcenten voor de) MRB zie je een vrijstelling voor EV's. Wordt er ook nagedacht over aangepast tarieven voor hybride voertuigen? Ook zij leveren inmiddels een aanzienlijke besparing in het gebruik van brandstoffen op.*

Antwoord: Dit is een Rijksaangelegenheid, waarin de provinciale opcenten volgend (moeten) zijn. Het antwoord op deze vraag is te vinden op de [website van de belastingdienst](#): "Heeft u een zogenaamde plug-in hybride**? Dan krijgt u nu een korting van 50% op de mrb. Dit voordeel wordt ook verlengd tot 2025. In 2025 is de korting op de mrb nog 25%. Vanaf 2026 betaalt u als bezitter van een plug-in hybride* de volledige mrb."

7. *Uit de "set afspraken rakend aan bevoegdheden Provincie" (bijlage 4): InvestNL, ODE Decentraal, IPO en VNG hebben uiterlijk in juli 2019 onderzocht of provincies en gemeenten het mogelijk kunnen maken dat autonome energievoorzieningsorganisaties een beroep kunnen doen op een regeling, waarmee de onderzoeken en daarmee samenhangende projectondersteuning, die noodzakelijk zijn voor het doen van een succesvolle vergunning aanvraag, kunnen worden gefinancierd. Is dit inmiddels gebeurd? En zo ja, wat zijn de resultaten? Zo nee, wanneer worden de resultaten verwacht?*

Antwoord: Dit is onderzocht en in de Bestuurlijke IPO Adviescommissie Energie is afgesproken dat de provincies dit niet gezamenlijk/via IPO oppakken, maar dat individuele provincies wel deel kunnen nemen aan het traject met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat gericht op het inrichten van een ontwikkelingsfaciliteit. De Stuurgroep RES Noord-Brabant heeft opdracht gegeven voor het ontwikkelen van een Brabantse aanpak.

8 oktober CDA fractie:

Datum

10 oktober 2019

Ons kenmerk

C2250858/4590387

1. Hoe zijn de burgers betrokken bij het opstellen van de RES in de verschillende regio's.

Antwoord: Het betrekken van stakeholders is een van de zaken die overheden in het RES-proces moeten borgen. In geval van burgers zijn dit primair de gemeenten. De manier waarop burgers bij het opstellen van de RES worden betrokken is onderdeel van het bredere participatie-traject waarmee belanghebbenden worden aangehaakt. Dit traject wordt regio specifiek ingevuld en ontwikkelt zich gedurende het RES-proces. Hier wordt dan ook aandacht aan besteed in de startnotities van de vier Brabantse RES-regio's - u toegezonden als bijlage bij de [Statenmededeling Voortgang Regionale Energie Strategieën \(RES\)](#) d.d. 24 juni 2019. Vanuit haar verbindende rol ondersteunt de provincie gemeenten hierin, concreet door het (laten) opstellen van een gezamenlijke handreiking.

wat is de juridische status van de RES? En hoe verhoudt het zich tot de andere instrumenten die we al kennen?

Antwoord: Een RES is in feite een bestuurlijk commitment van de regio richting Rijk om een aandeel te leveren in de energietransitie v.w.b. duurzame opwek en gebouwde omgeving. Een vastgesteld RES zal vervolgens via de instrumenten van de Omgevingswet (o.a. omgevingsplannen, omgevingsvergunning, omgevingsbesluit) in de betreffende gebieden moeten worden uitgewerkt. Hierdoor wordt de inhoud van een RES uiteindelijk juridisch geborgd.

2. Nadeel van dit klimaatakkoord is dat de scheep en luchtvaart buiten schot blijven, waarom doen deze niet mee?

Antwoord: Dit is een keuze die op nationaal niveau is gemaakt met het oog op de internationale context van de scheep- en luchtvaart. De benodigde internationale aanpak valt buiten het nationale Klimaatakkoord. Afspraken die zijn gemaakt in het regeerakkoord vormden geen onderwerp van de gesprekken aan de sectortafels. Het kabinet heeft in het regeerakkoord afgesproken dat over belastingen op internationale luchtvaart wordt ingezet op Europese afspraken. De binnenlandse luchtvaart wordt wel meegenomen in het Klimaatakkoord. Het gaat daarbij om de luchthavens, vluchten tussen Nederlandse luchthavens en de kleine luchtvaart (General Aviation).

3. In bijlage 4, wordt gesproken over een eventuele verhoging naar 55%! Waarom? Doen andere provincies dit ook? Waar sturen andere landen op?

Antwoord: Ophoging van de doelstelling voor broeikasgasreductie is geen provinciale keuze maar een keuze die op (nationaal en) Europees niveau wordt gemaakt met het oog op de internationale context. Het kabinet heeft de ambitie geformuleerd om in 2050 klimaatneutraal te zijn in Europees verband en pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van

55% in 2030. Omdat de uitkomst van de internationale gesprekken nog niet vaststaat, kan de uiteindelijke doelstelling voor 2030 afwijken van de 49% waar het kabinet nu van uitgaat.

Een deel van het antwoord op deze vraag vindt u in het Klimaatakkoord zelf (onderdeel B2): "Het kabinet heeft de tafels van het Klimaatakkoord gevraagd na te denken over aanvullende maatregelen, als een verhoging van de Europese doelstelling naar 55% in 2030 - welkome internationale rugwind voor de inspanningen in dit akkoord - hiertoe (in 2020) zou nopen. Er is door het kabinet geen indicatieve vertaling gemaakt op basis van nationale kosteneffectiviteit in termen van de additioneel te reduceren tonnen per tafel. De vraag naar de 'aanvullende strategie' is dan ook in de eerste plaats een vraag over tafels heen: wat als we méér zouden moeten doen dan -49% in 2030?"

Een antwoord op die vraag is niet alleen relevant in het geval in 2020 een besluit wordt genomen over een verhoging van de Europese doelstelling in 2030 naar -55%, maar onderdeel van de doorkijk naar 2050."

4. Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het Centraal Planbureau (CPB) hebben het klimaatakkoord doorerekend, wat is hun advies en conclusie?

Antwoord: De adviezen en conclusies van PBL en CPB naar aanleiding van de doorrekening van het Klimaatakkoord zijn te vinden via de weblinks in het Memo Gedeputeerde [Doorrekening Ontwerp Klimaatakkoord](#).

NB: Deze doorrekeningen vormen de basis voor een generiek advies op het Ontwerp Klimaatakkoord, daarmee hebben lang niet alle onderdelen betrekking op de provinciale verantwoordelijkheid. Naar aanleiding van onder meer de advisering vanuit CPB en PBL zijn diverse onderdelen van het Ontwerp aangepast in het proces naar voorliggend Voorstel voor een Klimaatakkoord.

5. Blz 3 van bijlage 4

Jaarlijks maken de partijen een prognose van het benodigde uitrotpad in TWh □ is het niet praktischer om hier een continue proces van te maken ipv jaarlijks

Antwoord: Nee, we plannen natuurlijk continu, maar 1 keer per jaar brengen partijen alle planningen en prognoses bij elkaar. De prognose van het verloop van het uitrotpad hangt af van veel partijen en ontwikkelingen en nog afgezien van de administratieve last die dit voor die partijen zou veroorzaken bestaat de bedoelde prognose niet alleen uit getallen, maar ook uit een duiding van de achterliggende ontwikkelingen en de wijze waarop deze op elkaar inwerken.

Datum

10 oktober 2019

Ons kenmerk

C2250858/4590387

Datum

10 oktober 2019

Ons kenmerk

C2250858/4590387

6. Blz 3 van bijlage 4

"Partijen committeren zich voor zowel Hernieuwbare elektriciteit op Land als bij Wind op Zee aan een proces om de ecologische knelpunten op te lossen."

Waarom alleen commitment voor ecologisch knelpunten? Waarom ook niet maatschappelijke knelpunten?

Antwoord: In de zinnen volgend op de zin waarin de ecologische knelpunten worden genoemd staat aangegeven dat een balans moet worden gevonden met functies als natuur, landschap, woningbouw en recreatie. Deze zin vormt wat ons betreft een meer complete duiding van de opgave.

7. Blz 3 van bijlage 4

Er wordt door het rijk 15 miljoen te beschikking gesteld, 12 miljoen wordt daadwerkelijk verdeeld en de overige 3?

Antwoord: Dit bedrag is begroot voor de expertpool gericht op ondersteuning van de regio's zo vermeldt het [Programmaplan Nationaal Programma RES](#).

8. Blz 5 van bijlage 4

Nederland wil eerder dan andere landen de transitie inzetten om de doelstellingen te halen, dit vergt additionele vernieuwde investeringen van de nederlandse industrie. Hoe zorgen we ervoor dat de bedrijven niet weggaan en hoe zorgen we ervoor dat ze de investeringen hier doen?

Antwoord: Dit is primair een nationale vraag en geen provinciale (generiek of in het kader van het Klimaatakkoord). Het vraagstuk is echter wel belangrijk voor Noord-Brabant. In het kader van klimaat/energie(transitie) zet de provincie onder meer in op kennisdeling en slimme verbindingen, bijvoorbeeld in het kader van de Brabantse Energy Leaders waar bedrijven onderling ervaringen en best practices uitwisselen. We voeren het gesprek met de bedrijven over de kansen van de energietransitie; zo kan er met huidige technologieën veel energie bespaard worden en hiermee kunnen de operationele kosten omlaag gebracht worden. Ook zetten we in op innovaties en zorgen ervoor dat deze in het bedrijfsleven landen. Via gebiedsgerichte aanpakken zoals green deals, worden de uitdagingen gezamenlijk opgepakt.

9. Blz 8 van bijlage 4

in geval van achterblijvende resultaten (landbouw) zal de rijksoverheid samen met medeoverheden via wet en regelgeving waarborgen inzetten □ doet de overheid dit ook bij bijvoorbeeld industrie?

Antwoord: Voor de industrie is dit gewaarborgd doordat de CO₂-heffing geleidelijk oploopt tot 150 €/ton in 2030. Achterblijvers worden zo geprikkeld om alsnog maatregelen te treffen.

10. Blz 18 van bijlage 4

eind mei 2019 zou er een gezamenlijk overzicht met kansrijke fiets en stedelijke logistiek projecten worden vastgesteld. Welke projecten in Brabant staan hier op?

Antwoord: De bedoelde inventarisatie is opgesteld en/maar de lijst koppelkansen, zoals het Rijk ze noemt, heeft geen status. De Brabantse koppelkansen met rijksprojecten op deze lijst zijn: A2 (snelfietsroute 's-Hertogenbosch-Zaltbommel en upgrade fietspad aansluiting A2/N2 i.k.v. maatregelenpakket De Run), N65 (snelfietsroute 's-Hertogenbosch-Tilburg), Wilhelminakanaal (Oosterhout-Dongen-Tilburg en Tilburg-Oirschot-Eindhoven), Maasbrug Oeffelt-Gennepe (upgrade fietspad).

Datum

10 oktober 2019

Ons kenmerk

C2250858/4590387

Hebben we inzichtelijk wat andere landen doen om de doelstellingen te bereiken? Kunnen we daar nog iets van leren?

Antwoord: Bepoort en ja, zeker. Dit is vooral interessant in relatie tot de uitvoering, het Klimaatpact verandert hier niet meer door. Met dit doel onderhouden Rijk en Brabant contacten met Duitsland.

11. Aanbesteding in Inkoop

Vanaf wanneer gaat de overheid (provincie en gemeente) het criterium duurzaam SERIEUS mee laten wegen bij (emvi) aanbestedingen?

Antwoord: De provincie Noord-Brabant past duurzaamheid serieus toe in haar aanbestedingen. Dat blijkt uit het feit dat op 7 oktober 2019 [Bouwend Nederland roept provincie Noord-Brabant uit tot meest duurzame publieke opdrachtgever](#).

Bij infrastructurele aanbestedingen waarbij gegund wordt via Beste-Prijs-Kwaliteit-Verhoudingen (BPKV) is een van de gunningscriteria 'duurzaamheid' dit criterium telt voor minimaal 50% mee. De andere 50% kan gebruikt worden voor andere criteria waarop een aannemer zich kan onderscheiden (minder hinder, risico's planning e.d.). een en ander is/wordt vastgelegd in een inkoopplan / aanbestedingsstrategie en komt voort uit het toepassen van de [green deal duurzame GWW 2.0](#) die de provincie heeft ondertekend. Voor niet infraprojecten o.a. levering en diensten wordt op basis van de [Green Deal Circulair Inkopen 2.0](#) en het [vastgestelde MVI-actieplan](#) en [mvi-criteriatool](#) de aanbestedingen besproken in een MVI-denktank waarbij een advies gegeven wordt welke duurzaamheidsaspecten meegenomen moeten worden in de aanbesteding.

Zoals in het Bestuurspact 2019-2023 (p.34) wordt aangegeven wordt deze route ook verder vervolgd: "We streven ernaar om onze eigendommen energieneutraal en duurzaam te maken. Niet de aanvankelijke investering, maar de kosten over de levenscyclus (LCC) zijn het uitgangspunt. Bovendien willen we launching customer zijn met vernieuwende technieken, energiebesparing, CO₂-reductie en circulariteit zijn daarnaast belangrijke voorwaarden in ons inkoopbeleid. We verkennen in de komende periode of we hierin een volgende stap kunnen zetten."

12. Compensatie provincies stimuleringsmaatregel EV.

Welke financiële consequenties kan het verschil in definities voor onze provincies zijn

Antwoord: Dat valt op voorhand niet te zeggen. Dat is afhankelijk van de ontwikkeling van het wagenpark, waaronder aantallen auto's, gewichtsklasse en het aandeel EV en PHEV per gewichtsklasse.

Datum

10 oktober 2019

Ons kenmerk

C2250858/4590387

Toelichting: Bij een 0-tarief voor EV's mogen provincies geen MRB heffen.

- *Het Rijk stelt dat – op basis van de huidige inzichten – de groei van de fossiele auto's en het (toenemend) gewicht van de fossiele auto's ervoor zorgt dat de totale jaarlijkse opbrengsten uit opcenten in de periode van 2021-2024 in absolute zin niet substantieel verslechteren ten opzichte van het jaar 2020. Er is enkel sprake van minder meeropbrengsten en daarmee voor het Rijk geen sprake van derving waarvoor provincies gecompenseerd zouden moeten worden.*
- *Het IPO stelt dat provincies met elke verkochte elektrische auto inkomsten mislopen als gevolg van het 0-tarief. Deze beperking van de belastinggrondslag van provincies leidt tot minder opbrengsten en heeft daarmee consequenties voor de open huishouding waarvoor de provincies gecompenseerd dienen te worden.*

Bij de definitie van het Rijk kan het zo zijn dat er geen sprake is van derving.

Bij de definitie van de provincies is er altijd sprake van derving. Dit is minimaal de huidige derving van EV en PHEV. Voor Noord-Brabant is de verwachting voor 2019 op basis van de cijfers per 1 juli 2019 voor EV: € 3,8 mln. en voor PHEV/half tarief: € 2,6 mln.

Met vriendelijke groet,

E.C. Verbauwen

Deze brief is automatisch aangemaakt en daarom niet voorzien van een handtekening.